**Euroopan parlamentti**
2014-2019

*Istuntoasiakirja*

**B8-0652/2017**

22.11.2017

# PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Jemenin tilanteesta
(2017/2849(RSP))

**Elena Valenciano, Victor Boştinaru, Knut Fleckenstein**
S&D-ryhmän puolesta

**B8-0652/2017**

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Jemenin tilanteesta**
**(2017/2849(RSP))**

*Euroopan parlamentti*, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Jemenistä ja erityisesti 15. kesäkuuta 2017[1] ja 25. helmikuuta 2016[2] antamansa päätöslauselmat Jemenin humanitaarisesta tilanteesta ja 9. heinäkuuta 2015 antamansa päätöslauselman Jemenin tilanteesta[3],

– ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin 21. marraskuuta 2017 antaman julkilausuman Jemenin tilanteesta,

– ottaa huomioon humanitaarisesta avusta ja kriisinhallinnasta vastaavan komission jäsenen Christos Stylianidesin 11. marraskuuta 2017 antaman lausunnon Jemenin humanitaarisesta tilanteesta,

– ottaa huomioon neuvoston 3. huhtikuuta 2017 antamat päätelmät Jemenin tilanteesta,

– ottaa huomioon Maailman ruokaohjelman (WFP), YK:n lastenrahaston (Unicef) ja Maailman terveysjärjestön (WHO) 16. marraskuuta 2017 antaman yhteisen julkilausuman, jossa pyydetään lopettamaan välittömästi Jemenin humanitaarinen saarto,

– ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston Jemen-päätöslauselmat ja etenkin päätöslauselmat 2216, 2201 ja 2140,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,

A. toteaa, että väkivalta ja ilmaiskut ovat jatkuvasti lisääntyneet Jemenissä erityisesti maaliskuusta 2015 lähtien; toteaa, että Jemenin humanitaarinen tilanne on edelleen katastrofaalinen; ottaa huomioon, että YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO) julisti Jemenin tilanteen ”maailman pahimmaksi elintarviketurvaan liittyväksi hätätilanteeksi”; toteaa, että YK:n humanitaarisen avun koordinointitoimiston (OCHA) mukaan ruoka-apua tarvitsee Jemenissä 17 miljoonaa ihmistä, joista 7 miljoonalla on elintarviketurvaan liittyvä hätätilanne; toteaa, että 2,2 miljoonaa lasta kärsii vakavasta akuutista aliravitsemuksesta ja joka kymmenes minuutti kuolee lapsi jostakin estettävissä olevasta syystä; toteaa, että kaksi miljoonaa ihmistä on joutunut sisäiseen maanpakoon Jemenissä ja paluumuuttajia on miljoona;

B. toteaa, että YK:n mukaan Jemenissä on todettu yli 925 000 koleratapausta ja että niihin liittyviä kuolemantapauksia on yli 2 200;

[1] Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0273.
[2] Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0066.
[3] Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0270.

C. toteaa, että jatkuva konflikti vaikuttaa elintarvikkeiden tuontiin, josta Jemen on suuresti riippuvainen, mutta se vaikuttaa myös liikenteeseen, infrastruktuuriin ja paikalliseen elintarviketuotantoon, joka on jo nyt alhainen; ottaa huomioon, että Jemenin maaseudun väestö oli hyvin haavoittuvainen jo ennen konfliktia; toteaa, että yksinomaan avulla ei voida ratkaista 28 miljoonan jemeniläisen elintarviketarpeita, ja katsoo, että kehitystä ja maataloutta koskevat pitkän aikavälin ratkaisut on löydettävä ja väestön selviytymiskykyä parannettava;

D. ottaa huomioon, että Jemenin humanitaarista tilannetta pahensi entisestään Saudi-Arabian johtaman koalition 6. marraskuuta 2017 asettama Jemenin maa-, meri- ja ilmarajoja koskeva saarto; ottaa huomioon, että Adenin merisatama ja Saudi-Arabian ja Jemenin maarajalla sijaitseva al-Wadean rajanylityspaikka on avattu uudelleen; toteaa kuitenkin, että Hodeidan ja Saleefin satamat sekä Sanaan lentoasema, jotka huthikapinalliset ottivat haltuunsa maaliskuussa 2015 ja joiden kautta noin 80 prosenttia tuonnista, kaupalliset ja humanitaariset hyödykkeet mukaan luettuina, tulevat Jemeniin, on edelleen saarrettu;

E. toteaa, että saarron jatkuminen vaikuttaa ensisijaisesti siviileihin ja että huthitaistelijoihin se vaikuttaa vähiten; ottaa huomioon, että tärkeitä hyödykkeitä, kuten elintarvikkeita ja lääkinnällisiä tarvikkeita, ei saada tuotua maahan; toteaa, että saarron jatkuminen johtaisi Maailman ruokaohjelman seitsemää miljoonaa nälänhädän vaarassa olevaa ihmistä varten hallinnoimien elintarvikevarastojen ehtymiseen tammikuuhun 2018 mennessä ja kääntäisi koleran torjunnassa saavutetun edistyksen suunnan sekä vaarantaisi ihmishenkiä säästävien leikkausten tekemisen ja perusterveydenhuollon toteuttamisen;

F. toteaa, että YK:n hätäapukoordinaattori Mark Lowcock on ilmaissut vakavan huolensa Jemenin humanitaarisen kriisin pahenemisesta ja kehottanut välittömästi palauttamaan täysimääräisen ja rajoittamattoman mahdollisuuden päästä alueelle;

G. ottaa huomioon, että YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2216 todetaan yksiselitteisesti, että pakotekomitean on luokiteltava henkilöt, jotka estävät humanitaarisen avun toimittamisen Jemeniin; ottaa huomioon, että 17. elokuuta 2017 YK:n turvallisuusneuvosto totesi, että tämä konflikti on nälänhädän suurin syy;

H. toteaa, että koalition johtamat ilmaiskut Sanaassa ja sen ympäristössä ovat lisääntyneet viime viikkoina ja aiheuttaneet siviiliuhreja sekä infrastruktuurin tuhoutumista; ottaa huomioon, että tämän seurauksena huthikapinalliset tulittivat ballistisilla ohjuksilla Riadin tärkeintä kansainvälistä siviililentoasemaa 4. marraskuuta 2017; ottaa huomioon, että lisäksi kymmeniä raketteja on ammuttu Saudi-Arabian alueelle tänä vuonna; ottaa huomioon, että sotalakien mukaan tahalliset, summittaiset ja suhteettomat hyökkäykset siviilejä vastaan ovat kiellettyjä; toteaa, että tällaisia hyökkäyksiä pidetään sotarikoksina ja että niihin syyllistyneet henkilöt voidaan asettaa niistä syytteeseen;

I. toteaa, että Jemenin sota on seurausta Saudi-Arabian ja Iranin välisestä laajemmasta konfliktista; toteaa, että paikalliset ja alueelliset konfliktit ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa ja että Jemenin tilanteesta voi aiheutua lisää alueellisia seurauksia ja se aiheuttaa vakavaa vaaraa alueen vakaudelle erityisesti Afrikan sarvessa, Punaisenmeren alueella ja laajemmin Lähi-idässä; toteaa, että Arabian niemimaan al-Qaida (AQAP) on kyennyt käyttämään hyväkseen Jemenin poliittisen ja turvallisuustilanteen

huononemista, laajentamaan läsnäoloaan alueella ja lisäämään terrori-iskujen määrää ja laajuutta; ottaa huomioon, että AQAP ja niin kutsuttu Islamilainen valtio (Isis/Da'esh) on vahvistanut läsnäoloaan Jemenissä ja tehnyt terrori-iskuja ja surmannut niissä satoja ihmisiä;

J. toteaa, että huthijoukkojen ja Salehin joukkojen vastainen kansainvälinen asevientikielto on voimassa; ottaa huomioon, että 25. helmikuuta 2016 antamassaan päätöslauselmassa parlamentti vaati neuvoston 8. joulukuuta 2008 vahvistaman yhteisen kannan 2008/944/YUTP mukaisesti aloitetta Saudi-Arabiaa koskevan EU:n asevientikiellon asettamisesta;

K. toteaa, että kaudella 2018–2020 EU myöntää Jemenille 150 miljoonaa euroa rahoitusta, jonka kohteina ovat selviytymiskyky kaikkein kriittisimmillä elintarviketurvan ja ravitsemuksen aloilla sekä tärkeimpiin hallinnollisiin kysymyksiin puuttuminen, valtion instituutioiden elvyttäminen ja peruspalvelujen tarjoamisen uudelleen aloittaminen;

1. on hyvin huolestunut Jemenin humanitaarisen tilanteen hälyttävästä heikkenemisestä, mikä ilmenee laajalle levinneenä puutteellisena elintarviketurvana ja vakavana aliravitsemuksena, koleraepidemian puhkeamisena, summittaisina hyökkäyksinä siviilejä ja lääkintä- ja avustustyöntekijöitä vastaan sekä siviili- ja terveydenhoitoinfrastruktuurin tuhoutumisena, ilmaiskujen, maataisteluiden ja tykkitulen jatkumisena huolimatta toistuvista vaatimuksista lopettaa jälleen vihamielisyydet;

2. on huolestunut Saudi-Arabian ja Iranin välisen jännitteen kasvamisesta; kehottaa avaamaan viipymättä uudelleen kaikki maan satamat sekä maa- ja ilmarajat myös opposition valvonnassa olevilla alueilla, jotta hengenpelastustoimia voidaan toteuttaa nopeasti; korostaa, että saarto on pahentanut huomattavasti ja voimakkaasti jo ennestään katastrofaalista ihmisoikeustilannetta;

3. pitää koalition toimia Adenin sataman toiminnan uudelleen käynnistämiseksi ja al-Wadean rajanylityspaikan avaamiseksi oikeansuuntaisina; kehottaa koalitiota varmistamaan, että Hodeidan ja Saleefin satamien toiminta käynnistetään välittömästi uudelleen ja että maarajat avataan humanitaarista apua ja kaupallisten perushyödykkeiden toimittamista varten;

4. palauttaa mieliin, että huthikapinalliset ja entiselle presidentille Ali Abdallah Salehille uskolliset joukot ovat myös rikkoneet sotalakeja estämällä humanitaarisen avun siviileille, mikä lisää merkittävästi siviiliväestön kärsimää haittaa;

5. kehottaa kaikkia osapuolia sallimaan välittömästi täysimääräisen humanitaarisen avun pääsyn konfliktialueille, jotta apua tarvitsevat voidaan saavuttaa; kehottaa neuvostoa ja YK:n turvallisuusneuvostoa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien täytäntöönpanon yhteydessä nimeämään henkilöt, jotka estävät humanitaarisen avun toimittamisen Jemeniin ja määräämään heille kohdennettuja seuraamuksia;

6. tuomitsee jyrkästi jatkuvat väkivaltaisuudet ja kaikki siviilejä ja siviilikohteita vastaan tehdyt hyökkäykset, joihin ovat syyllistyneet konfliktin kaikki osapuolet, niiden alueelliset ja kansalliset tukijat mukaan luettuina; tuomitsee huthijoukkojen ja Salehin joukkojen tekemät summittaiset ohjusiskut Saudi-Arabian kaupunkeihin ja erityisesti

tärkeimmälle siviililentoasemalle Riadissa 4. marraskuuta 2017; tuomitsee myös summittaiset ja suhteettomat koalition johdolla tehdyt ilmaiskut, jotka ovat aiheuttaneet siviiliuhreja sekä siviili- ja terveydenhoitoinfrastrukstuurin tuhoutumista;

7. on vakavasti huolestunut siitä, että jatkuvat ilmaiskut ja maataistelut ovat aiheuttaneet epävakautta, jota terroristi- ja äärijärjestöt, kuten Isis/Da'esh ja AQAP ovat käyttäneet hyväkseen; kehottaa Jemenin hallitusta kantamaan vastuunsa Isis/Da'eshin ja AQAP:n vastaisessa taistelussa; korostaa, että konfliktin kaikkien osapuolten on vastustettava päättäväisesti tällaisia ryhmiä, joiden toiminta uhkaa vakavasti neuvotteluratkaisua ja koko alueen turvallisuutta ja turvallisuutta laajemminkin;

8. korostaa, että kostotoimet ja ilmaiskujen jatkaminen vain pahentavat humanitaarista kriisiä ja siviilien kärsimystä, ja vaatii välitöntä tulitaukoa; kehottaa jälleen kaikkia osapuolia ja niiden alueellisia ja kansainvälisiä tukijoita noudattamaan kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, varmistamaan siviilien suojelun ja pidättymään kohdistamasta iskuja suoraan siviili-infrastruktuuriin, erityisesti lääkintätiloihin ja vesijärjestelmiin; muistuttaa, että iskujen tahallinen kohdistaminen siviilejä ja siviili-infrastruktuuria, kuten sairaaloita ja lääkintähenkilöstöä, vastaan katsotaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavaksi loukkaukseksi; kehottaa kansainvälistä yhteisöä antamaan määräykset Jemenissä tehtyihin kansainvälisen oikeuden loukkauksiin syyllistyneiden asettamiseksi rikossyytteeseen kansainvälisesti; tukee tässä yhteydessä täysimääräisesti YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöstä suorittaa kattava tutkinta Jemenin konfliktissa tehdyistä rikoksista; korostaa, että rikkomusten tekijöiden saattaminen vastuuseen on ehdoton edellytys sille, että konfliktiin löydetään kestävä ratkaisu;

9. muistuttaa, että Jemenin konfliktiin ei voi olla sotilaallista ratkaisua ja että kriisi voidaan ratkaista ainoastaan laajapohjaisilla ja YK:n johtamilla neuvotteluilla, joihin osallistuvat kaikki asianosaiset, kaikilta osin ja mielekkäällä tavalla myös naiset, ja jotka johtavat kaikki osapuolet huomioon ottavaan poliittiseen ratkaisuun; toistaa tukevansa Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) pyrkimyksiä helpottaa neuvottelujen jatkamista ja kehottaa kaikkia konfliktin osapuolia reagoimaan näihin pyrkimyksiin rakentavalla tavalla ja ennakkoehdoitta; korostaa, että luottamusta lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen, esimerkiksi poliittisten vankien vapauttaminen, välittömät toimet kohti kestävää tulitaukoa, joukkojen vetäytymistä koskeva YK:n valvoma mekanismi, humanitaaristen ja kaupallisten toimijoiden alueelle pääsyn helpottaminen ja Track II -aloitteet, joihin osallistuvat politiikan, turvallisuusalan ja kansalaisyhteiskunnan toimijat, on olennaista helpotettaessa paluuta oikealle poliittiselle raiteelle;

10. kehottaa neuvostoa edistämään tehokkaasti kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista asiaa koskevien EU:n suuntaviivojen mukaisesti; toistaa eritoten, että EU:n kaikkien jäsenvaltioiden on noudatettava tiukasti neuvoston yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP määritettyjä sääntöjä ja keskeytettävä aseiden myynti sotaa käyville osapuolille Jemenissä; palauttaa tässä yhteydessä mieliin pyyntönsä aloitteen tekemiseksi EU:n asevientikiellon asettamisesta Saudi-Arabialle ottaen huomioon vakavat väitteet Saudi-Arabian ja Jemenin syyllistymisestä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksiin ja sen, että jatkuva lupien myöntäminen aseiden

myymiseen Saudi-Arabialle olisi näin ollen vastoin neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP;

11. kehottaa EUH:ta ja komissiota avustamaan yhdessä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa Sanaassa sijaitsevan keskuspankin toiminnan elvyttämistä, jotta se voi toimia puolueettomassa ja riippumattomassa roolissaan puolueettoman hallinnon alaisena Jemenin kansan elinolosuhteiden vakauden varmistamiseksi;

12. suhtautuu myönteisesti siihen, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat valmiita lisäämään väestölle annettavaa humanitaarista apua koko maassa vastatakseen kasvaviin tarpeisiin ja käyttämään kehitysapuaan hankkeiden rahoittamiseksi keskeisillä aloilla; pitää myönteisinä Jemenin humanitaarista kriisiä koskeneessa korkean tason avunantajien tapahtumassa tehtyjä sitoumuksia ja korostaa, että Jemenin kansan kärsimysten helpottamiseksi tarvitaan YK:n johdolla toteutettavaa koordinoitua humanitaarista toimintaa; kehottaa uudelleen kaikkia maita täyttämään avunantajien tapahtumassa antamansa sitoumukset, jotta voidaan vastata humanitaarisiin tarpeisiin;

13. suhtautuu myönteisesti FAO:n ja Maailmanpankin äskettäin käynnistämiin hankkeisiin, joiden avulla annetaan välittömästi apua Jemenin köyhälle ja elintarvikkeiden saannin suhteen turvattomalle kansalle; korostaa, että rahoituksen ja politiikan alalla olisi tehtävä enemmän välittömän humanitaarisen avun tarjoamiseksi mutta myös konfliktinratkaisutoimien sekä kestävän kehityksen ja elintarviketurvan tukemiseksi ainoana keinona saada pitkällä aikavälillä kestävä rauha Jemeniin;

14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n pääsihteerille, Persianlahden yhteistyöneuvoston pääsihteerille, Arabiliiton pääsihteerille sekä Jemenin hallitukselle.